

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

VI. Disputatur de clausula, quae habetur ad calcem libri Job in Editionibus
Septuaginta Interpretum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

functionem, figuras, & reliquum sermonis ornatum esse Mosis.

V. Probatum præterea ejus *γνώσις* & antiquitas vel ex hoc Tobia loco: *Hanc* Probatur li-
autem tentationem ideo permisit Dominus evenire illi, ut posteris daretur exemplum patien-
tiæ ejus, sicut & sancti Job. Nam sicut beato Job insultabant Reges, ita isti parentes & co-
gnati ejus irridebant vitam ejus dicentes: Ubi est spes tua, pro qua elemosinas & sepultu-
ras faciebas? quæ è libro Jobi deprompta esse certa est fides. Non id quidem affirma-
re, suspicari certe licet de istis Ezechielis: Et si fuerint tres viri isti in medio ejus,
Noë, Daniel, & Job, ipsi justitia sua liberabunt animas suas, ait Dominus exercituum.
 Plurima quoque indidem delibata passim per totum Voluminum sacrorum corpus In-
 terpretes deprehenderunt. Nos decerpemus paucula quædam, ut Libri antiquitas elu-
 cescat. Scriptum est in libro Jobi: *Pereat dies in qua natus sum, & nox in qua dictum*
est, Conceptus est homo: scripsit Jeremias: *Maledicta dies in qua natus sum: dies in qua*
peperit me mater, non sit benedicta. Scriptum est in libro Jobi: *Conceptit dolorem, & pe-*
perit iniquitatem, & uterus ejus preparat dolos: scripsit Psaltes: *Ecce parturit injustitiam,*
conceptit dolorem, & peperit iniquitatem: & Isaias: *Conceperunt laborem, & pepererunt ini-*
quitatem. Scriptum est in libro Jobi: *Ecce clamabo vim patiens, & nemo audiet: vocife-*
ror, & non est qui judicet. Semitas nostram circumsepit, & transire non possum, & in cal-
le meo tenebras posuit: scripsit Jeremias in Threnis: *Sed & cum clamavero & rogavero,*
exclusit orationem meam: conclusit vias meas lapidibus quadris, semitas meas subvertit. In
 libri Jobi vicelimo primo capite cum Deo Job de impiorum felicitate expostulat: to-
 tum id *συμῶσις* in capite Jeremiæ undecimo repositum invenies. De Sapiencia sic dif-
 ferit Job: *Non dabitur aurum obryzum pro ea, nec appendetur argentum in commutationem*
ejus: non conferetur tintis India coloribus, nec lapidi sardonycho pretiosissimo, vel sapphiro:
non adequabitur ei aurum vel vitrum, nec commutabuntur pro eo vasa auri, ... non adequa-
bitur ei topazius de Æthiopia, nec tinctura mundissima componetur: sic de eadem Salomon
 in libro Sapiencia: *Preposui illam regnis & sedibus, & divitias nihil esse duxi in compa-*
ratione illius: nec comparavi illi lapidem pretiosum: quoniam omne aurum in comparatione illius
arena est exigua, & tanquam lutum estimabitur argentum in conspectu illius. Effatum hoc
 Jobi: *Ecce timor Domini, ipsa est sapientia, non in Psalmos solum, & Proverbia, ac Si-*
rachidæ Ecclesiasticum, sed & in Deuteronomium quoque defluxit. Nec mirandum
profecto eodem parente ortos factus, non forma solum & loquela, sed sensibus etiam
inter se convenire. Legitur in libro Jobi: Qui non accipit personas principum, nec cogno-
vit tyrannum, cum disceptaret contra pauperem: opus enim manuum ejus sunt universi: le-
gitur in libro Sapiencia: Non enim subtrahet personam cujusquam Deus, nec verebitur ma-
gnitudinem cujusquam: quoniam pusillum & magnum ipse fecit. De mari sic Deus in libro
 Jobi: *Circumdedit illud terminis meis, & posui vellem & ostia, & dixi: Usque huc venies,*
& non procedes amplius, & hic confringes tumentes fluctus tuos: de eodem sic Salomon
 in Proverbiis: *Quando circumdabat mari terminum suum, & legem ponebat aquis, ne tran-*
sirent fines suos. Scriptum est in libro Jobi: *Quis preparat corvo escam suam, quando pul-*
li ejus clamant ad Deum, vagantes eo quod non habeant cibos? scripsit Psaltes: Qui dat
jumentis escam ipsorum, & pullis corvorum invocantibus eum. Testimonium libri Jobi, sic
 tanquam sacri & canonici libri, ambit Paulus in priore Epistola ad Corinthios: *Sapientia,*
inquit, hujus mundi stultitia est apud Deum: scriptum est enim: Comprehendam sapien-
tias in astutia eorum. Ubi scriptum? nempe in libro Jobi, qui de Deo hæc fatur: *Qui*
apprehendit sapientes in astutia eorum. Similiter Jacobus in Epistola Catholica exemplum
 indidem petit: *Sufferentiam Job audistis, & finem Domini vidistis, quoniam misericors Do-*
minus & miserator. Quid quod nulla prorsus in libro Jobi Mosaica Legis, aut rerum
 ab Israëlitis gestarum mentio occurrit: unde Libri vetustas certo argumento colligi-
 tur. Verum, inquit, Lege antiquior fuit Jobus, cujus congressus cum amicis hoc Li-
 bro referuntur; ac proinde nulla his affingi debuit mentio Legis, qui Legem ætate
 præcesserunt. At neque priora duo capita, neque postrema pars, Jobi, amicorumve
 sermonibus, sed Scriptoris ipsius narrationi tribuuntur, in qua Legis aliquod utique
 extaret vestigium, aut portentorum à Deo in Israëlita gentis gratiam editorum si-
 gnificatio, nisi confectio Libri his omnibus ætate prior fuisset. His subjungam Aristæ
 testimonium, qui in suo De Judæis Commentario, legisse se Jobi librum multis de
 Jobo memoratis testatus est. Fuit autem id Aristæ opus Alexandro Polyhistoris vetu-
 titatis, qui insignem ex eo depromptam pericopen lucubrationibus suis intexuerat, ut
 est apud Eusebium. Denique è tertia è Jobi filiabus, cui *קַרְנַת הַיָּמִין* nomen fuit, hoc
 est juxta Septuaginta Interpretes *κέρως ἀμαλθίας*, natam esse fabulam Cornu Amal-
 thæ, & ex historia Jobi in Herculis fabulam multa Græcos transfuisse acute Span-
 hemius conjectat.

VI. Nunc vero minime id quæro, utrum ex celebri illa & controversa clausula, *Disputatur*
 Z ij

*de clausula
quæ habetur
ad calcem li-
bri Job in
Editionibus
Septuaginta
Interpretum.*

Orig. Epist. ad
Afric. Chryl.
Polychr. &
Olympiod. in
Procem. & ad
calcem Caten.
in Job.
Hier. Tradit.
Ebr. in Gen.
Olymp. in Cat.
in Job.

Nob. hoc loco.
Disputatur
de aetate Jobi.

*Reselluntur
argumenta
Adversaria-
riorum.
Primum ar-
gumentum.*

Aben. Ezz.
Coma. in
Job.

*Secundum
argumentum.*

*Tertium ar-
gumentum.*

quæ in codicibus Septuaginta Interpretum libro Jobi accusa est, quædam deprom-
serit Aristeas; an ex Aristeas clausula illa prodierit: nec item, si eam compilavit Aristeas,
an à Mose, ut sensit Auctor posterioris Commentarii in Job, qui Origeni adscribitur;
an à Septuaginta ipsis Interpretibus, ut visum est Origeni in Epistola ad Africanum;
an ab Hellenistæ alicujus recentioris, aut alterius cujuscunque manu, Jobi libro adtex-
ta sit. Id aio, clausulam istam, undecunque tandem extiterit, antiquissimam esse; à
Theodotione in suam Interpretationem fuisse receptam, ab Arabe itidem Interprete
in suam, à Pseudo-Origene in suos illos in Jobum Commentarios, & à Niceta in
suam Catenam, ac ejus Origenem, Chrysostomum, Hieronymum, Polychronium,
& Olympiodorum meminisse; & in omnibus denique vel antiquissimis Codicibus
& Olympiodorum reperiri: quamvis autem rejiciatur à nonnullis, ut nos quæ absit ab Ebraeis
exemplaribus, Ecclesiæ tamen, ut testatur Olympiodorus, ab Apostolis, cum reli-
quo Jobi libro traditam fuisse. Animadversum velim id quoque, cum ex Syriaca lin-
gua translatum Jobi librum notat hæc clausula, non id sibi velle, Ebraicum quod
habemus exemplar ex Syriaco, sive ut alii censent, ex Arabico fuisse translatum à
Mose, ut voluit Auctor prioris Commentarii in Jobum qui Origeni tribuitur, sed
ex Ebraico Codice suam interpretationem Septuaginta Senes extudisse. Ita intellexit
Olympiodorus, qui cur Syriaca illic appelleretur Ebraica dialectus, erudite ostendit: ita
& Scholiastes quem citat Nobilius.

VII. Ex superioribus conficitur Mose vetustiore Jobum fuisse. Minime vero otii
nostri res est, certe nec instituti hujus, in assignanda accurate ipsius ætate anxie la-
borare; præsertim cum in ea disquisitione diligenter versati sint viri eruditi. Dicam
obiter recentem mihi videri fuisse Jobi casum memoriam, cum ad eos describendos
Moses animum appulit, quo tempore apud focerum Jethro inter Madianitas degebat.
Mose vetustiore fuisse consentiens est quidem Interpretum prope omnium ac Chro-
nologorum opinio, at eum à Mosis ætate nimium in superiora removent quidam.
Thalmodista eo anno natum ferunt, quo in Ægyptum venit Jacobus, denatum an-
no quo inde Israëlita exierunt. Verum hariolos mittimus. Nos conjecturis probabili-
bus nixi & similia veri sectantes, vel paulo ante decessisse eum judicamus, quam
ipsius calamitatem & restitutionem Moses literis mandaret, vel etiam tum fortasse su-
peruisse.

VIII. Adversus ea quæ de libri Job Auctore statuimus, plurima in contrariam
partem obijci solent, quorum cum maxima pars pervulgata sit, & ab aliis jam con-
futata, frustra in iis referendis desudarem, quæ aliunde peti possunt. Velut cum ex
Gregorii Nazianzeni auctoritate Salomonis opus id esse volunt quidam, ut supra dixi,
aut cum ex R. Levi ben Gerson partem Libri supposititiam esse pugnant. Potius est
ut nova quædam discutiamus argumenta, quibus confectionem ejus Mosis detrudere
literati quidam viri contendunt. Primum suggerit Aben Ezra, qui Sapientes ait Li-
bri Mosem scriptorem censere, sibi vero translatum videri, ac propterea subobscurum.
Librum translatum putat, à Mose translatum non negat. Imo vero ita videtur exi-
stimasse: cur enim Librum translatum ratus sit, causæ fuisse puto clausulam illam
superius memoratam, quæ perperam accepta multorum animos hac infecit opinione,
è Syriaco Jobi sermone Librum à Mose Ebraice fuisse conversum; cum è Syriaca lin-
gua, hoc est Ebraica, à Senibus Septuaginta Græcæ redditum orationi significet, ut
mox docui.

IX. Aiunt deinde nusquam librum Jobi Mosis nomine citari, quod fieret ta-
men, si Mosem haberet auctorem. Ego vero in re dubia, aut vulgo ignorabili fieri
debuisset nego. Libri Josuæ, Judicum, Ruth, alique complures, quorum incerti sunt
Auctores, titulis suis indicantur, non scriptoribus; licet eos aliquis privata industria,
certis quantumvis argumentis deprehenderit. Complures laudavi supra in Libro hoc
Mosi assignando mecum sentientes, qui eum tamen, non ex Mosis scriptoris, sed ex
Jobi, cujus narratur historia, nomine appellare solent.

X. Ex loco, quem inter sacra Volumina obtinet iste Liber, tertium prodit argu-
mentum: quippe, inquit, si Mosis esset, Mosis libris adjungeretur; imo etiam
Pentateucho ipsi ordine præiret, quem tempore antecessit: hunc enim post exitum
ex Ægypto, illum in Madianitico secessu exaratum diximus. Ac si in digerendis Libris sa-
cris ratio temporum quo scripti sunt habita sit. Libris Regum, Paralipomenon, Esdrae,
Nehemiæ, Tobiae, Judith, & Esther, subijci solent Psalmi, Proverbia, Ecclesiastes,
& Canticum; quæ tamen, si spectetur ætas, præfigenda illis esse nemo instituitur.
Alio ordine libros illos collocant Latini & Græci, alio Ebraei. Ab his tres in classes
esse distributos tradit Hieronymus in Prologo Galeato: prior Legem habet, Penta-
teuchum nempe Mosis; secunda Prophetis constat, libris videlicet Josuæ, Judicum,